

HAUKIPUDAS 43

Kohteen nimi: Rönkölänkangas (koillinen) 1000008280

Määrittys ja mj-luokka: Kivikautinen asuinpaikka. II.
Painanne, maakuoppa. II

Peruskartta: 3511 08 KOTAJÄRVI

Koordinaatit: p = 7237 48, i = 3447 02, z = n. 57,5 (keskiosa)
p = 7237 621, i = 3447 035, z = n. 57,5 (pohjoisosa)
p = 7237 331, i = 3446 946, z = n. 57,5 (eteläosa)
p = 7237 463, i = 3447 004, z = n. 57,5 (painanne)
p = 7237 468, i = 3447 038, z = n. 57,5 (kuoppa)

Kylä, kylänosa: Kello

Tila, rek:no: 4:(62, 73, 75, 91, 112, 114, 131) (peruskartta 1981)
Omistaja

Kohde sijaitsee Haukiputaan kirkolta n.24,5 km itäkoilliseen Kiimingistä Yli-Iihin johtavasta tien itäpuolella Ison Viitajärven luoteiskulman rannalla. Alue on länsipuoleltaan Rönkölänkankaan suojaamaa järvenrannan hiekkaista lähes kivetöntä rantakangasta. Kankaan ja järven väliin jää hyvin tasainen kangasalue, jonka leveys vaihtelee 100 – 3/400 metrin välillä niin, että tasainen kangas laajenee pohjoisempana. Ison Viitajärven luoteeseen kurottavan lahden rannalle johtaa tieura. Tien päässä aivan järven rannassa on tervahauta. Telineessä oleva pelastusrenkas osoittanee paikalla olevan yleisen uimarannan. Alueen pohjoisosan leikkaa itä-länsisuuntainen sähkölinja, jonka pohjoispuolinen kangas on hakattu ja äestetty.

Alueelta tehtiin asuinpaikkahavaintoja useasta kohtaa, lisäksi paikalla tavattiin asuinpainanne sekä maakuoppa. Rantaan tultaessa tavattiin kuluneelta maanpinnalta kvartsia tervahaudan pohjoispuolelta (p = 7237 331, i = 3446 946) ja tämän länsipuolelta pelastusrengastelineen luuta. Alueella oli myös jonkin verran palanutta kiveä, josta osa varsin syvällä huuhtoutumiskerroksessa. Alueella on nähdäkseni varsin nuorten tulistelun jälkien lisäksi vanhempiakin tulipaikkoja. Pari epämääräisempää tulenpitoaikkaa tavattiin tervahaudan eteläpuolelta rantaa myötäilevältä kuluneelta polulta. Uimarannan pohjoispuolelta tavattiin samaiselta polulta paitsi tulenpitojälkiä myös pari yksittäistä kvartsi-iskosta.

Sähkölinjan pohjoispuolinen kankaanreuna oli polun luoteispuolelta äestetty. Äestysurissa oli useissa paikoin nähtävillä punaisia kohtia. Laikkuja oli etenkin alemmalla alueella. niitä oli niin runsaasti, että kyseessä voi olla osin luontainenkin ilmiö. Joissakin kohdin oli palaneen hiekan lisäksi nähtävissä myös palanutta kiveä. Yllä oleva pohjoisosan koordinaatti ilmoittaa kohdan, jossa tällaisesta selvästä liesikohdasta tavattiin kvartsia ja palanutta luuta.

Alueen keskiosassa on polun länsipuolella yksittäinen maakuoppa, jonka halkaisija on noin 4 metriä ja nykyinen syvyys noin 60 cm. Kuopan pohjalla on palanutta kiveä, joka on heitetty sinne varsin äskettäin. Näiden alla oli kuopassa huuhtoutumiskerros. Tämän lisäksi kuopan huomattavaa ikää osoitti vallin kaksoismaannos. Kuopasta n. 25 metriä länsilounaaseen/länteen havaittiin heikosti erottuva matala suorakaiteinen painauma. Pohjois-eteläsuuntaisen painanteen ala on noin 4 x 7 metriä ja syvyys noin 15 cm. Painanteen eteläpäästä n. 2,5 metrin päähän painanteen sisäpuolelle tehtiin koekuoppa, josta löytyi työstettyä kvartsia, joka otettiin talteen. Lisäksi havaittiin heikkoa likamaavärjäymää.

Kyseessä lienee alue, jota on voitu käyttää asuinpaikkana toistuvasti pitkänkin ajan kuluessa. Paikan suotuisuutta kuvaa sen käyttö uimarantana. Alue on säilynyt keskeisimmältä osaltaan ehyenä lukuun ottamatta pohjoisosan äestystä. Paikalla havaittu asuinpainanne on hyvin matala, mutta erottuu maastossa selvästi kuivan ja aluskasvillisuuden (jäkäläkangas) vuoksi.

Lisäksi kuvatusta kohteesta noin 300-400 metriä etelään olevalta rantakankaalta tavattiin ainakin 1 – 4 asuinpainannetta (kohde 44 Rönkölänkangas itä).

Kohde tarkastettu 31.5.2007 Teeriselän asuinpainannekohteen tarkastuksen yhteydessä tehdyn Rönkölänkankaan pikaisen tarkastuksen aikana.

Löydöt: KM 36894:1-4, kvartsia, palanutta luuta (diar.11.10.2007/lisäys raporttiin 4.6.2007)

Kartta: peruskarttaote 3511 08 KOTAJÄRVI, p. 1981, päällepainatus 1990

Oulussa 12.10.2007/46.2007

Mika Sarkkinen
tutkija
Pohjois-Pohjanmaan museo

Karttaliite puuttuu